

SAYI IV (2018)

R. D'AMATO & A. SALIMBETI, *Sea Peoples of the Bronze Age Mediterranean c. 1400 BC – 1000 BC*. Oxford 2015. Osprey Publishing, 64 sayfa (54 resim, 9 illüstrasyon ve 1 tablo ile birlikte). ISBN: 9781472806819

Deniz AKDENİZ

Libri: Kitap Tanıtımı, Eleştiri ve Çeviri Dergisi'nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Sayı III: Ocak-Aralık 2018) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır. Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni: D. Akdeniz, *Sea Peoples of the Bronze Age Mediterranean c. 1400 BC – 1000 BC*. Yazarlar: R. D'Amato – A. Salimbeti, *Libri* IV (2018) 5-7.
DOI: 10.20480/lbr.2018002

Geliş Tarihi: 03.01.2018 | Kabul Tarihi: 12.01.2018
Elektronik Yayın Tarihi: 25.01.2018

Editörya: Phaselis Research Project
www.libridergi.org

R. D'AMATO & A. SALIMBETI, *Sea Peoples of the Bronze Age Mediterranean c. 1400 BC – 1000 BC*. Oxford 2015. Osprey Publishing, 64 sayfa (54 resim, 9 illüstrasyon ve 1 tablo ile birlikte). ISBN: 9781472806819

Deniz AKDENİZ*

Milattan önce 1200'lü yıllarda 'Deniz Kavimleri' olarak adlandırılan halkların istilaları Ege'de, Yakın Doğu'da ve Mısır'da yıkımlara ve köklü değişikliklere yol açmıştır. Deniz kavimlerinin bu kitlesel hareketleri Akdeniz dünyası tarihindeki en büyük göçlerden biridir. Raffaele D'amato ve Andrea Salimbeti tarafından yazılan ve görselleri Giuseppe Rava tarafından çizilen bu kitap deniz kavimlerinin kimliklerine, giyim-kuşamlarına, askeri organizasyonlarına ve taktiklerine ilişkin önemli bilgiler vermektedir.

Kitap *Introduction, Chronology, Historical Background & Sources, Identification of Groups, Clothing & Equipment, Military Organization, Tactics* ve *The War of The Eighth Year* (1191 or 1184 BC) başlıklı sekiz bölümden oluşmaktadır. Deniz kavimlerinin giyim kuşamlarını, askeri ekipmanlarını gösteren görsellerin de hangi kaynaklar baz alınarak çizildikleri ayrıntılı olarak belirtilmiş ve kitabın çeşitli sayfalarında alfabetik olarak sıralanmıştır.

Historical Background & Sources bölümünde "The Kadesh Campaign of Ramesses II, c. 1274 BC", "The Victory of Merneptah, c. 1207 BC", "The Victories of Ramesses III, 1191/1178 et Seq" ve "Other Sources" alt başlıkları vardır. Bu bölümde deniz kavimleri ile ilgili tarihsel kanıtlara yer verilmiştir. Deniz kavimlerinin Mısır kaynaklarında ve diğer kaynaklarda ne zaman ve nasıl geçtiği açıklanmıştır.

* MA., Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Eskiçağ Araştırmaları Anabilim Dalı, Antalya. araf.akdeniz@gmail.com | 0000-0001-7289-9279

Identification of Groups bölümünde “The Sherden”, “The Peleset”, “The Tjekker”, “The Denyen”, “The Shekelesh”, “The Ekweh”, “The Teresh”, “The Karkisa”, “The Lukka”, “The Weshesh”, “Mercenary Service: A Summary of the Evidence”, “Piracy” alt başlıkları vardır. Ayrıca hangi deniz kavimlerinin hangi kaynaklarda adlarının geçtiğini ayrıntılı olarak belirten “Primary Sources: a) Egyptian Primary Sources Mentioning Sea Peoples b) Other Primary Sources Mentioning Spesific Groups” adlı bir tablo vardır. Yazarlar bu bölümde ayrıntılı olarak tüm deniz kavimlerinin faaliyetlerine ilişkin bilgiler vermişlerdir. Ayrıca, kaynaklarda adı geçen özelliklerine ve isimlerine göre kökenlerine ilişkin tarihçilerin öne sürdükleri teorilerle beraber çeşitli çıkarımlarda bulunmuşlardır. Ayrıca bu bölümdeki tablo spesifik olarak tüm deniz kavimleriyle ilgili bilgilerin hangi kaynaklarda bulunabileceğini ayrıntılarıyla göstermesi bakımından önemli bilgiler içermektedir.

Clothing & Equipment bölümü, “Clothing”, “Defensive Equipment: Helmets”, “Shields”, “Body Armours”, “Weapons: a) Spears and Javelins b) Swords, Daggers and Maces” alt başlıklarından oluşmaktadır. Bu bölümde deniz kavimlerinin giyim kuşamları – ekipmanları; rölyeflerin, çanak çömleklerin ve askeri silahların resimleriyle, çizimlerle gösterilmiş ve ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Military Organization bölümünde deniz kavimlerinin askeri tarzlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Özellikle Medinet Habu’daki kara ve deniz savaşları sahnelerinin, deniz kavimlerinin askeri organizasyon ve taktiklerine ilişkin önemli ipuçları verdiği belirtilmiştir. Ayrıca deniz kavimlerinin üç ana yapıdan oluştuğu belirtilmiştir: 1: Kadınları ve çocukları da içeren savaşmayan grup. 2: Hitit ve Mısır tarzına benzeyen iki atla çekilen savaş arabaları. 3: Bir çift mızrak taşıyan piyadeler.

Tactics bölümü “War Chariots”, “Siege Warfare” ve de “Naval Warfare and Seaborne Raids” alt başlıklarından oluşmaktadır. Bu bölümde deniz kavimlerinin taktikleri çeşitli kaynaklar baz alınarak açıklanmış ve rölyef resimleriyle de desteklenmiştir. Yine bu bölümde deniz kavimlerinin gemileriyle ilgili ayrıntılı çizimler ve açıklamalar bulunmaktadır.

The War of the Eighth Year, 1191 or 1184 BC bölümü “The Invasion”, “The Land Battle”, “The Sea Battle” ve de “Aftermath” alt başlıklarından oluşmaktadır. Bu bölümde III. Ramses Dönemi hiyerogliflerinde belirtildiği üzere deniz kavimlerinin Mısır’a karşı son istilası açıklanmıştır. İstila, deniz savaşları

ve kara savaşları kaynaklara dayalı olarak açıklanmış ve resimlerle desteklenmiştir. III. Ramses'in deniz kavimlerini tamamen yok ettiği izlenimini vermesine rağmen, bu kavimlerin Akdeniz'de en büyük tehdit kaynağı olarak kaldıkları belirtilmiştir. Savaşları kaybetmelerinin Mısır'ı ele geçirmelerini engellediği ancak tamamen Kenan Bölgesi'nden çıkarılmalarına yetmediği belirtilmiştir.

Ana kaynaklar baz alınarak çizilen illüstrasyonlar da alfabetik olarak A harfinden H harfine bölümler halinde sıralanmış ve her bölüm sayfaların altında açıklamalarıyla verilmiştir. "Sherden & Danuna Mercenaries; Egypt, 14th Century BC", "Sherden Mercenaries Marching to Kadesh, 1274 BC", "The First Egyptian Campaign, 1207 BC", "Sea Battle of Alashiya, Cyprus, c. 1200-1190 BC", "The Fall of the Hittite Empire c. 1200-1180 BC", "The Island Conspiracy: War of the Eight Year, 1191/1178 BC", "Mercenaries Defeating Libyans" ve de "Sea Peoples in Sardinia" bölümleri illüstrasyonlar ve açıklamalarından oluşmaktadır. Bu bölümlerde illüstrasyonların hangi kaynaklardan yararlanılarak çizildikleri belirtilmiştir. illüstrasyonlarda "Sherden Warrior", "Danuna Warrior", "Lukka Warrior", "Teresh Warrior", "Ekwesh Warrior", "Alashiyan Ekwesh Warrior", "Weshesh Warrior", "Tjekker Warrior", "Regular Infantryman" "Sea Shardana", "Egyptian Woman", "Royal Guardsman", "Egyptian Guardsman", "Alashiyan Priest-King", "Cypriot Aristocratic", "Lukka Prince", "Hittite Commander of the Tuhayeru", "Peleset Leader", "Sherden Leader", "Shekelesh Leader" ve de "Sardinian (Sardian) Woman" alt başlıklarında deniz kavimlerinin savaşçıları, liderleri, kadınların giyimleri ve savaş sahneleri ana kaynaklardan ilham alınarak gösterilmiştir.

Kitap başvuru kaynakların yer adlı *Bibliography* (Bibliyografya) ve kişi ile yer adlarının yer aldığı *Index* (Dizin) bölümleri ile sona ermektedir. Eser deniz kavimlerine ilişkin kaynakları ayrıntılı ve toplu halde belirtmiş ve öne sürülen fikirler ana kaynakların resimleri, çizimler, illüstrasyonlar ile desteklenmiştir. Bu anlamda kitap gerek deniz kavimlerine ilişkin bilgi sahibi olmak isteyen meraklı okur için gerekse de akademik çalışma yapmak isteyenler için önemli ve bilimsel bir başvuru kaynağıdır.